

Fjölbrautaskóli Suðurlands
Haustönn 2023

SKRG2UG03

(Umhirða I)

Kennari:	Ágústa Erlingsdóttir, Kári Aðalsteinsson, Kristín Snorradóttir og
----------	--

Áfangalýsing:

Nemandinn kynnist öllum helstu umhirðuþáttum og hvernig þeir eru framkvæmdir hvort sem er á grænum svæðum eða á malar og steinyfirborði. Lög og reglugerðir er varða kirkjugarða eru teknar fyrir og fjallað um sérstöðu kirkjugarða þegar kemur að umhirðu. Að lokum er fjallað um umhirðu gamalla garða og hverju þarf að huga sérstaklega að á svæðum þar sem gróður er farinn að eldast.

Undanfarar: VIST1IN03 (Vistfræði – inngangur), GRÓÐ2PN03 (Plöntunotkun), JARÆ2FV05 (Jarðvegur og ræktun), SKRG3BB07 (Skrúðgarðabyggingafræði B).

Þekkingarviðmið - nemandi skal hafa aflað sér þekkingar og skilnings á:

- Helstu verkþáttum í umhirðu eins og grasslætti, illgresishreinsun, umhirðu trjágróðurs og öðru sem telst til umhirðu grænna svæða hvort sem er á einkalóð, opnum svæðum eða kirkjugörðum.
- Helstu leiðum í umhirðu á malar- og steinyfirborði.
- Lögum og reglum sem gilda um kirkjugarða á Íslandi.
- Umhirðu og umsjón gamalla garða.
- Notkun staðla og viðmiða í gerð umhirðuáætlana

Leikniviðmið - nemandi skal hafa öðlast leikni í:

- Sinna umhirðuþáttum s.s. grasslætti, illgresishreinsun, umhirðu trjágróðurs og öðru því sem telst til umhirðu grænna svæða hvort sem er á einkalóð, opnum svæðum eða í kirkjugörðum.
- Sinna umhirðu á malar- og steinyfirborði.
- Nota staðla og viðmið í umhirðu einkagarða, opinna svæða og kirkjugarða.
- Sinna umhirðu gamalla garða.

Hæfniviðmið - nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- Leysa af hendi helstu verkþætti sem teljast til umhirðu einkagarða og opinna svæða s.s. grasslátt, illgresishreinsun, almenna umhirðu trjágróðurs, viðhald malar- og steinyfirborðs og fleiru sem metið er með frágangi, útsjónarsemi, verkskipulagi og rökstuðningi.
- Skipuleggja og framkvæma umhirðu kirkjugarða innan þess ramma sem lög og reglur um kirkjugarða á Íslandi setja sem metið er með rökstuðningi, rökræðum, verkskipulagi og frágangi.
- Vinna eftir stöðlum og viðmiðum um æskilega ásýnd svæða sem metið er með verkskipulagi, frágangi, útsjónarsemi og kynningum.
- Gera sér grein fyrir þeim vinnuaðferðum sem þarf að beita í umhirðu gamalla garða sem metið er með rökstuðningi, verkskipulagi, kynningum og frágangi.

Námsefni:

- Skróðgarðyrkja. Alhliða kennslubók í skróðgarðyrkju. Eftir Ágústu Erlingsdóttur og Kára Aðalsteinsson. Fæst á kennsluskrifstofu á Reykjum.

Áætlun um yfirferð og verkefnaskil:

Kennslu- vika	Dags.	Námsefni og viðfangsefni	Kennslu- stundir	Kennari
1	1. sept	Stutt innsetning og kynning á áfanganum. So tekur við verkleg kennsla utandyra. Sýnikennsla og prófun á hellusóp sem Ingibjörg Sigurðardóttir garðyrkjustjóri Hafnarfjarðarbæjar kemur með á Reyki. Skoðum einnig slátturóbotinn á Reykjum, uppsetningu, stjórnun og umhirðu ásamt því að ræða reynslu síðustu ára.	4	ÁE
2	5. sept	Verkleg kennsla utandyra. Mosatæting og helluhreinsun með þar til gerðum tækjum. Einnig prufun á græju sem reytir upp illgresi. Þetta er auka verklegur tími sem ég hvet ykkur til að mæta í.	4	ÁE
3	12. sept	Grunnatriði í umhirðu mismunandi tegundahópa og mismunandi svæða innan garðsins	4	ÁE
4	18. sept ember	Umhirða grassvæða. Farið í öll helstu atriði er varða umhirðu grassvæða s.s. slátt, loftun, mosaeyðingu og fleira. Verkefni 1 (10%) lagt fyrir.	4	ÁE
5	29. sept	Verkleg kennsla utandyra. Uppsetning á vetrarskýlum fyrir viðkvæmar plöntur. Settir niður haustlaukar.	4	ÁE

6	2. okt	Tæki og aðferðir til að draga úr umfangi umhirðustarfa. Fjallað um nýja tækni, léttitæki og fleira. Einnig fjallað um vistvænar aðferðir við umhirðu og tæki sem tengjast því.	4	ÁE
7	9. okt	Skipulag og umhirða kirkjugarða og grafreita. Kári Aðalsteinsson garðyrkjustjóri Kirkjugarða Reykjavíkurbíofastdæma kemur og fjallar um helstu reglur sem gilda um kirkjugarða og svo helstu umhirðuverkefni þar og aðferðir. Verkefni 2 (10%) lagt fyrir.	4	KA
8	16. okt	Kynning á skipulagi umhirðu hjá sveitafélagi. Kristín Snorradóttir garðyrkjustjóri Hveragerðisbæjar kemur og sýnir nokkra möguleika.	4	KS
9	23. okt	Flokkun gróðursvæða og skipulag umhirðu. Fjallað um hvernig við greinum umhirðuþætti svæða og flokkum eftir umhirðutíðni ofl. Stutt kynning á umhirðustöðlum sem farið verður ítarlegar í í Umhirðu 2. Verkefni 3 (20%) lagt fyrir.	4	ÁE
10	30. okt	Skoðunarferð í Kirkjugarða Reykjavíkurbíofastdæma. Mæting kl 09:00 á bílastæðið í Fossvogskirkjugarði.	4	ÁE
11	6. nóv	Svæði og garðar með hátt umhirðustig. XX kemur og fjallar um sparissvæðin og hvernig umhirðu þeirra er sinnt.	4	XX
12	13. nóv	Verkefnavinna og aðstoð í tíma	4	ÁE

13	29. nóv	Upprifjun og undirbúningur fyrir próf	2	ÁE
Prófavikur	4.-15. des	Bóklegt lokapróf í áfanganum	2 klst	ÁE

Sérreglur áfangans:

Skyldumæting er fyrir alla nemendur í lotuvikur þar sem verklegir tímar og skoðunarferðir eru jafnan á dagskrá. Skyldumæting er í alla tíma fyrir staðarnema, nema annað sé tekið sérstaklega fram.

Námsmat:

Námsþáttur	Lýsing á námsmati	Vægi
Verkefni 1	Grasumhirða	10%
Verkefni 2	Kirkjugarðar	10%
Verkefni 3	Umhirðuþættir	20%
Lokapróf	Bókelgt lokapróf í lok annar	60%

Kennsluáætlun er sett fram með fyrirvara um breytingar.

Reykir, 25.08.23.